

Dosarul nr. 2ra-2021/2021
2-20055846-01-2ra-24122021

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Sandu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, R. Pulbere, O. Cojocaru)

ÎNCHEIERE

09 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Vadim Bulhac și Viorica Bulhac, reprezentați de avocatul Ion Mazur,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vadim Bulhac și Viorica Bulhac împotriva Companiei Aeriene „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la rezoluțiunea contractului de transport aerian, restituirea costului călătoriei, încasarea penalității, dobânzii de întârziere și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 05 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată, a fost casată hotărârea din 15 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 27 mai 2020 Vadim Bulhac și Viorica Bulhac au depus cerere de chemare în judecată împotriva Companiei Aeriene „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la rezoluțiunea contractului de transport aerian, restituirea costului călătoriei, încasarea penalității, dobânzii de întârziere și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii au indicat că, la 09 februarie 2020, au rezervat apoi au procurat contra sumei de 177, 4 euro două bilete de avion de la CA „Air Moldova” SRL pentru Viorica Bulhac și copilul minor xxxxx pentru cursa 833 din 31 martie 2020 cu destinația Chișinău-Londra/Stansted. Cursa stabilită a fost anulată în legătură cu declararea Stării de urgență în Moldova. Pe parcursul lunii martie și aprilie s-au adresat de mai multe ori către compania aeriană cu cereri pentru restituirea sumei achitate și rezoluțiunea contractului la care ultima a refuzat în mod nejustificat.

Au considerat reclamanții că sunt justificați să ceară, conform art. 926 și 1429 Codul civil rezoluțiunea contractului de transport și restituirea prestațiilor obținute prin neexecutare.

De asemenea, pârâtul este obligat conform art. 32 alin. (1) din Legea privind protecția drepturilor consumatorului să achite o penalitate de 1% din prețul produsului pentru fiecare zi de întârziere din momentul examinării reclamației consumatorului.

Reclamanții au afirmat, că pârâtul urmează să recupereze și prejudiciul moral de 177 de euro, conform art. 20 din Legea cu privire la protecția consumatorului și să le achite o dobândă de întârziere prevăzută de art. 874 și 942 Codul civil.

Astfel, la 01 ianuarie 2020 rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei constituia 5,5% la care urmează a fi adăugate 5 puncte procentuale, în total 10,5 %. Pentru perioada 15 martie 2020-30 iunie 2020 sunt 76 de zile, respectiv 177 de euro x 10,5 %./365 zile=18,58 de euro/an. Totodată, 18,58 euro/365 de zile= 0,05 euro pe zi, iar 76 de zile x 0,05 euro=3,9 euro.

Reclamanții Vadim Bulhac și Viorica Bulhac au solicitat rezoluțiunea contractului de transport încheiat de Bulhac Vadim și Bulhac Viorica cu CA „Air Moldova” SRL la 09 februarie 2020 pentru cursa 833 din 31 martie 2020 cu destinația Chișinău-Londra/Stansted, cu costul de 177 de euro; încasarea costului biletelor de 177 de euro; a penalității în mărime de 1% zilnic din suma de 177 de euro-începând cu 15 martie 2020 până la achitarea sumei de 177 de euro; a prejudiciului moral în mărime de 177 de euro și a dobânzii de întârziere în mărime de 0,05 euro/zi, calculată din costul călătoriei de 177 euro, pe perioada 16 martie 2020 - 01 iulie 2020, ceea ce constituie suma de 3,9 euro.

Prin hotărârea din 15 octombrie 2020 a Judecătorei Chișinău sediul Centru acțiunea a fost admisă parțial. A fost rezoluționat contractul de transport încheiat de Vadim Bulhac și Viorica Bulhac cu CA „Air Moldova” SRL la 09 februarie 2020 pentru cursa 833 din 31 martie 2020 cu destinația Chișinău - Londra/Stansted, cu costul de 177 de euro. A fost încasat de la CA „Air Moldova” SRL în beneficiul lui Vadim Bulhac și Viorica Bulhac costul călătoriei în mărime de 177 de euro. A fost încasată de la CA „Air Moldova” SRL în beneficiul lui Vadim Bulhac și Viorica Bulhac dobânda de întârziere în mărime de 0,05 euro/zi, calculată din costul călătoriei de 177 de euro, pentru perioada 16 martie 2020 – 01 iulie 2020, ceea ce constituie suma de 3,9 euro. A fost respinsă ca neîntemeiată pretenția depusă de Vadim Bulhac și Viorica Bulhac împotriva CA „Air Moldova” SRL cu privire la încasarea penalității de 1% pentru fiecare zi de întârziere din costul călătoriei de 177 de euro și repararea prejudiciului moral de în mărime de 177 de euro. A fost încasată de la CA „Air Moldova” SRL în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 270 de lei.

Împotriva hotărârii din 15 octombrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, la data de 28 octombrie 2020 a declarat apel CA „Air Moldova” SRL, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 05 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată, a fost casată hotărârea din 15 octombrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii. A fost încasată în mod solidar de la Vadim Bulhac și Viorica Bulhac în beneficiul CA „Air Moldova” SRL suma de 202,50 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel și-a bazat concluzia pe prevederile art. 9 alin. (1)-(2), 1411 alin. (1), 1415 alin. (1), (2), 903 alin. (1) lit.a), 904 alin. (1), (4), (5) Codul civil și a stabilit că între apelantă și intimat s-au stabilit raporturi juridice de transport, potrivit cărora între părți s-au consolidat obligații reciproce și corelative, astfel încât intimații, achitând costul biletului promoțional și-au executat obligația de plată a remunerației convenite pentru transportarea lui, iar apelanta, deși urma să execute obligația de transportare a intimaților la punctul de destinație Chișinău-Londra, această transportare nu a fost efectuată în legătură cu situația epidemiologică a infecției "COVID-19" prin care au fost suspendate cursele aeriene regulate de pasageri și charterelor aeriene regulate de pasageri.

Drept urmare, a mai stabilit instanța de apel că CA „Air Moldova” SRL nu a executat obligația asumată prin contractul de transport aerian datorită unui impediment în afara controlului debitorului și anume – „COVID 19” și interzicerea de către Comisia națională de sănătate publică prin hotărârea nr. 9 din 15 martie 2020, începând cu 17 martie 2020, ora 00.00, care ulterior a fost prelungită până la 30 iunie 2020 a tuturor zborurilor regulate și charter de pasageri.

A atestat instanța de apel că pe parcursul lunii martie și aprilie 2020 reclamanții-intimați s-au adresat cu cereri privind restituirea și rezoluțiunea contractului de transport, iar apelantul CA „Air Moldova” SRL i-a informat că zborurile au fost anulate din motive excepționale, propunându-le modificarea biletelor pentru aceiași destinație (f.d.14, 15, 16).

În astfel de circumstanțe, a reținut instanța de apel că soluția primei instanțe despre admiterea cerinței reclamanților cu privire la rezoluțiunea contractului de transport încheiat de Bulhac Vadim și Bulhac Viorica cu CA „Air Moldova” SRL la 09 februarie 2020 pentru cursa 833 din 31 martie 2020 cu destinația Chișinău-Londra/Stansted, este eronată, or, reclamanții -intimați nu au probat culpa apelantei la neexecutarea esențială pe care o invocă ca temei al rezoluțiunii.

Cu referire la încasarea costului biletului în mărime de 177 Euro, instanța de apel a considerat, că intimații Vadim Bulhac și Victoria Bulhac nu sunt în drept să pretindă la restituirea acestor sume, or ultimii au procurat aceste bilete la preț promoțional de la CA „Air Moldova” SRL.

Sub aspectul dat, instanța de apel a menționat prevederile Regulamentului ce ține de termenii și condițiile de transportare se reglementează, că 9.3.1 atunci când pasagerul solicită rambursarea biletului sau din alte motive decât cele prezentate în articolul 9.2.1, cuantumul rambursării va fi: cuantumul tarifului plătit fără penalitatea aplicată în regulile tarifului și taxele aeroportuare, în cazul în care nu a fost utilizată nici o parte din bilet. Unele bilete de avion achiziționate la preț redus (reducere, promoții etc.) nu permit rambursarea. Transportatorul sau agentul autorizat aduce la cunoștință regulile respective în momentul emiterii biletului; Bilete promoționale cu clasa de rezervare “P” nu se rambursează și nu se modifică.

Totodată, nici Hotărârea Guvernului nr.836 din 08 noiembrie 2012 pentru aprobarea Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, care transpune parțial prevederile Regulamentului (CE) nr. 261/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 de stabilire a unor norme comune în materie de compensare și de asistență a pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a

zborurilor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 295/91, publicat în Jurnalul Oficial al UE seria L nr. 46/1 din 17 februarie 2004, nu prevede achitarea compensațiilor sau restituirea costului biletului în cazul procurării biletului la preț promoțional sau la reducere, or, conform prevederilor capitolului I pct.4 prevede expres: Prezentul Regulament nu se aplică pasagerilor care călătoresc gratuit sau la un tarif redus, care nu este disponibil direct sau indirect publicului.

La capitolul dat, a menționat Colegiul instanței de apel că intimații au procurat bilete de călătorie pe itinerarul Chișinău - Londra, pentru data de 31 martie 2020, perioada care a fost lovită de apariția pandemiei Coronavirus (COVID 19).

Astfel, la data de 15 martie 2020 Comisia Națională de sănătate publică a emis Hotărârea nr.9 din 15 martie 2020 privind evoluția situației epidemiologice a infecției, prin care a obligat Autoritatea Aeronautică Civilă a RM, de a asigura sistarea tuturor curselor aeriene regulate de pasageri cât și a charterelor regulate de pasageri pentru care decolarea este planificată mai târziu de 17 martie 2020 orele 00.00 până la data de 01 aprilie 2020 orele 00.00.

În acest sens, la data de 13 martie 2020 Autoritatea Aeronautică Civilă a RM a emis Directiva Operațională Nr.2 privind instituirea unor restricții de trafic aerian cu statele afectate de infecția cu noul Coronavirus prin care a suspendat operațiunile de transport Aerian comercial efectuat prin curse regulate sau neregulate între Republica Moldova și Austria, Belgia, Cehia, Cipru, Germania, Irlanda, Marea Britanie, Polonia, Portugalia, România începând cu 16 martie 2020, orele 00.00.

Ulterior, la data de 15 mai 2020 Comisia Națională Extraordinară de sănătate publică în conformitate cu art.58 din Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice și Hotărârea nr.10 din 15 mai 2020 a Comisiei naționale extraordinare de sănătate publică privind declararea stării de urgență în sănătate publică, a decis - menținerea până la data de 30 iunie 2020 suspendarea curselor aeriene regulate de pasageri, charterelor aeriene regulate de pasageri. Sub aspectul dat, este de relatat că companiile aeriene au fost obligate de a se conforma actelor emise de către Comisia Națională Extraordinară a RM și Autoritatea Aeronautică Civilă a RM și în aceste condiții, CA „Air Moldova” SRL este absolvită de răspunderea anulării curselor aeriene, reieșind din tendințele de evoluție a infecției cu Covid- 19 la nivel global, regional și național.

Astfel, Colegiul civil al instanței de apel a conchis că pretenția formulată de reclamantii Vadim Bulhac și Viorica Bulhac privind încasarea costului biletului este neîntemeiată. Subsecvent, instanța de apel a respins și pretenția privind încasarea dobânzii de întârziere, ca pretenție secundară pretinsă de reclamantii Vadim Bulhac și Viorica Bulhac, admisă de către instanța de fond, întrucât soarta pretențiilor secundare este determinată de soarta pretenției de bază.

La 01 decembrie 2021, Vadim Bulhac și Viorica Bulhac, reprezentați de avocatul Ion Mazur au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, precum și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 200 de lei.

În motivarea recursului au indicat că nu sunt de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Prin notificarea din 24 decembrie 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimatului copia recursului și l-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 28 ianuarie 2022, prin intermediul adresei electronice, CA „Air Moldova” SRL a depus referință, prin care a solicitat ca recursul declarat de Vadim Bulhac și Viorica Bulhac să fie considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă că decizia Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2021 a fost expediată părților la 10 noiembrie 2021 (f.d. 120), însă la actele cauzei lipsesc date prin care s-ar confirma comunicarea acesteia recurenților.

Astfel, recursul declarat de Vadim Bulhac și Viorica Bulhac, reprezentați de avocatul Ion Mazur la 01 decembrie 2021 se consideră a fi depus în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Vadim Bulhac și Viorica Bulhac, reprezentați de avocatul Ion Mazur nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, în sensul dat, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2010, Meyer vs Germania, 22 martie 2016), însă motivele recursului, invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, care au fost apreciate corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Vadim Bulhac și Viorica Bulhac, reprezentați de avocatul Ion Mazur ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Vadim Bulhac și Viorica Bulhac, reprezentați de avocatul Ion Mazur se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru